

ZBIORCZY ARKUSZ KONTROLI PLANOWEJ

„Prawidłowość realizacji zadań szkół i przedszkoli w zakresie organizacji nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej i języka regionalnego oraz własnej historii i kultury”

Zestawienie zbiorcze sporządzono w Wydziale Kształcenia Ogólnego i Specjalnego w Kuratorium Oświaty w Szczecinie. Zbilansowano dane wynikające z:

- **3** kontroli WKOS w KO w Szczecinie;
- **3** kontroli Delegatury w Koszalinie;
- **1** kontroli Oddziału w Wałczu.

Kontrola wynikała z „Planu Nadzoru Pedagogicznego Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty na rok szkolny 2017/2018”. Została przeprowadzona w miesiącu lutym 2018 r.

Informacje o kontroli:

- Kontrola dotyczyła sprawdzenia (w publicznych i niepublicznych: przedszkolach i szkołach różnych typów) zgodności z przepisami prawa organizacji nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej i języka regionalnego, własnej historii i kultury oraz geografii kraju, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa. W każdym województwie kontrolą należało objąć 2 przedszkola i 5 szkół różnych typów.
- Dokonując wyboru jednostek objętych kontrolą należało uwzględnić w równym stopniu organizację nauki języka wszystkich mniejszości występujących na terenie województwa oraz wszystkie formy nauki języka mniejszości lub języka regionalnego.
- Kontrolą należało objąć rok szkolny 2017/2018.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.) – ustawa oznaczona w arkuszu kontroli symbolem „USO”.
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.) – ustawa oznaczona w arkuszu kontroli symbolem „U-PO”.
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, z późn. zm.).

4. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2159, z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823) – ustawa oznaczona w arkuszu kontroli symbolem „UMN”.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. poz. 1658).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 263) – rozporządzenie oznaczone w arkuszu kontroli symbolem „RMN–2007”.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. poz. 1627) – rozporządzenie oznaczone w arkuszu kontroli symbolem „RMN–2017”.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204, z późn. zm.) – rozporządzenie oznaczone w arkuszu kontroli symbolem „RPN–2012”.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 703).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 649).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. poz. 624, z późn. zm.) – rozporządzenie oznaczone w arkuszu kontroli symbolem „RRS”.
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. poz. 1646) – rozporządzenie oznaczone w arkuszu kontroli symbolem „RDPN-2017”.
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. poz. 1170, z późn. zm.) - rozporządzenie oznaczone w arkuszu kontroli symbolem „RDPN-2014”.
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 stycznia 2017 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych (Dz. U. poz. 170, z późn. zm.).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 1534).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 843, z późn. zm.).

Informacja o jednostkach systemu oświaty objętych kontrolą:

1	<p>Liczba jednostek systemu oświaty, w których zaplanowano kontrolę - 7</p> <hr/> <p>Liczba jednostek systemu oświaty, w których przeprowadzono kontrolę - 7</p> <p>Przedszkole - 2 Szkoła podstawowa - 4 Gimnazjum - 0 Liceum ogólnokształcące - 1 Technikum - 0 Branżowa szkoła I stopnia – 0</p>
2	<p>W przedszkolu/szkole prowadzona jest nauka języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego:</p> <p>ukraińskiego – 5 (przedszkole – 1;); niemieckiego – 2 (przedszkole – 1;)</p>
3 - 5	<p>Czy Statut szkoły zawiera cele i zadania szkoły w zakresie umożliwiania dzieciom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej oraz postanowienia, dotyczące organizacji nauczania języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 4 i 6 U–PO.</p> <p>TAK – 7 NIE – 0</p>
6	<p>Programy nauczania języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego lub programy wychowania przedszkolnego zostały dopuszczone przez dyrektora do użytku w przedszkolu/szkole i włączone do zestawu programów wychowania przedszkolnego lub szkolnego zestawu programów nauczania, zgodnie z przepisami art. 22a ust. 6 i 7 USO.</p> <p>TAK – 7 NIE – 0</p>
7	<p>Łączna liczba dzieci/uczniów w przedszkolu/szkole, objętych w roku szkolnym 2017/2018 nauczaniem języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego:</p> <p>Dzieci/uczniów – 114 Przedszkole: 3 (j. ukraiński); 7 (j. niemiecki) Szkoła podstawowa: 26 (j. ukraiński); 36 (j. niemiecki); Liceum ogólnokształcące: 42 (j. ukraiński)</p>
8	<p>Liczba złożonych w przedszkolu/szkole wniosków w sprawie nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego od roku szkolnego 2017/2018:</p> <p>Wniosków – 75</p>

	Przedszkole: 3 (j. ukraiński); 7 (j. niemiecki) Szkoła podstawowa: 16 (j. ukraiński); 7 (j. niemiecki); Liceum ogólnokształcące: 42 (j. ukraiński)
9	Łączna liczba wszystkich złożonych w przedszkolu/szkole wniosków w sprawie nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego (włącznie z wnioskami z pyt. 8): Wniosków – 105 Przedszkole: 3 (j. ukraiński); 7 (j. niemiecki) Szkoła podstawowa: 17 (j. ukraiński); 36 (j. niemiecki); Liceum ogólnokształcące: 42 (j. ukraiński)
10	Wszystkie dzieci/wszyscy uczniowie objęci nauką języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego posiadają obywatelstwo polskie, zgodnie z art. 2 i 19 UMN. TAK – 5 NIE – 2 Wyjaśnienia dyrektora placówki: – Mając na uwadze dobro dzieci, w tym podtrzymywanie odrębności kulturowej i językowej, do grupy zostały przyjęte dzieci, które nie posiadają obywatelstwa polskiego - przebywają w Polsce od 3 lat, biegle władają językiem polskim. – Uczniowie, którzy nie są obywatelami polskimi posiadają karty pobytu czasowego i stałego oraz Kartę Polaka. Uczniowie ci mieszkają na terenie Polski od ok. 2-3 lat.
11	Liczba dzieci/uczniów niebędących obywatelami polskimi, którzy uczestniczą w nauce języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, i informacja, jakie obywatelstwo posiadają ci uczniowie. Obywatelstwo ukraińskie – 34 Obywatelstwo niemieckie – 0
12	Uczniowie wymienieni w pyt. 11 korzystają z prawa do dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego, pomocy udzielanej przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia zatrudnioną w charakterze pomocy nauczyciela lub dodatkowych zajęć wyrównawczych w zakresie przedmiotów nauczania, odpowiednio zgodnie z art. 165 ust. 7, 8 i 10 U-PO lub art. 94a ust. 4, 4a i 4c USO w zw. z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe. TAK – 1 NIE – 1
13 14	Łączna liczba oświadczeń o rezygnacji z objęcia dziecka/ucznia nauką języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego złożonych w szkole w terminie do 29 września 2017 r.: oświadczeń – 1 (SP- j. niemiecki)

	<p>Wyjaśnienia dyrektora na temat zdiagnozowanych przyczyn składania ww. oświadczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rodzic ucznia nauczanego dotychczas indywidualnie w momencie objęcia dziecka nauczaniem klasowym stwierdził, że dodatkowe godziny lekcyjne są dla ucznia zbyt dużym obciążeniem.
15	<p>Przed rozpoczęciem nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego dyrektor szkoły przekazał rodzicom (którzy złożyli wniosek o objęcie dziecka nauczaniem języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego) informacje, o których mowa w § 6 RMN–2017.</p> <p>TAK- 3 NIE – 1</p> <p>Nie dotyczy: arkusza przedszkola (2), LO (1)</p> <p>Wyjaśnienia dyrektora:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Na pierwszym spotkaniu, 4.09.2017 r. poinformowano o celach i zadaniach zajęć (dokument zawiera podpisy wszystkich rodziców).
16	<p>Informacja dyrektora szkoły o terminie i formie przekazania rodzicom informacji, o których mowa w § 6 RMN–2017, a także o udokumentowaniu tego faktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Informacje przekazano w formie pisemnej na pierwszym w danym roku szkolnym zebraniu z rodzicami (5 września 2017 r.). – Informacja została przekazana w formie pisemnej w momencie składania przez rodziców wniosków (informacja z podpisami rodziców); o zmianach w przepisach poinformowano rodziców wszystkich uczniów objętych nauczaniem języka i historii mniejszości w formie pisemnej od 19 do 29.09.17; 26.09.2017r. (informacje z podpisania rodziców). Przekazano również informację podczas zebrania z rodzicami (protokół). – Dyrektor pismami z dni: 19.09.2017 r., 25.10.2017 r. poinformował rodziców (za potwierdzeniem odbioru).
17	<p>Formy organizacyjne nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, zgodnie z: – § 4 RMN–2007 (dotyczy gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych) lub – § 3 ust. 1 i § 4 ust. 1 RMN–2017 (dotyczy przedszkoli, szkół podstawowych i branżowych szkół I stopnia)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dodatkowa nauka języka (symbol 1) – 6 (72 uczniów) – Nauka w dwóch językach (symbol 2) – 0 – Nauka w języku mniejszości lub języku regionalnym (symbol 3) – 1 (42 uczniów)

18	<p>Sposób organizacji nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego:</p> <table border="1" data-bbox="277 338 1366 846"> <thead> <tr> <th data-bbox="277 338 643 461">Oddział (O)/grupa międzyoddziałowa (GMO) lub grupa międzyklasowa (GMK), np. klasa I O, klasa II GMO, klasy I-III GMK</th> <th data-bbox="643 338 1003 461">Forma organizacyjna nauki; należy wpisać symbol (1), (2) lub (3)</th> <th data-bbox="1003 338 1366 461">Liczba dzieci/uczniów objętych nauczaniem</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="277 461 643 495">klasa III/GMO</td> <td data-bbox="643 461 1003 495">1</td> <td data-bbox="1003 461 1366 495">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 495 643 528">klasa V-VII/GMK</td> <td data-bbox="643 495 1003 528">1</td> <td data-bbox="1003 495 1366 528">4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 528 643 562">klasa II-III/GMK</td> <td data-bbox="643 528 1003 562">1</td> <td data-bbox="1003 528 1366 562">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 562 643 595">kl. I-III LO</td> <td data-bbox="643 562 1003 595">3</td> <td data-bbox="1003 562 1366 595">42</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 595 643 629">klasy I-III GMK</td> <td data-bbox="643 595 1003 629">1</td> <td data-bbox="1003 595 1366 629">14</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 629 643 663">klasy IV-V GMK</td> <td data-bbox="643 629 1003 663">1</td> <td data-bbox="1003 629 1366 663">13</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 663 643 696">Klasy VI-VII GMK</td> <td data-bbox="643 663 1003 696">1</td> <td data-bbox="1003 663 1366 696">9</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 696 643 730">Oddział 5 O</td> <td data-bbox="643 696 1003 730">1</td> <td data-bbox="1003 696 1366 730">7</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 730 643 763">międzyklasowy</td> <td data-bbox="643 730 1003 763">1</td> <td data-bbox="1003 730 1366 763">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 763 643 797">klasa II GMK</td> <td data-bbox="643 763 1003 797">1</td> <td data-bbox="1003 763 1366 797">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 797 643 831">klasy I-VI GMK</td> <td data-bbox="643 797 1003 831">1</td> <td data-bbox="1003 797 1366 831">6</td> </tr> <tr> <td data-bbox="277 831 643 864">klasy II-III GKM</td> <td data-bbox="643 831 1003 864">1</td> <td data-bbox="1003 831 1366 864">5</td> </tr> </tbody> </table>	Oddział (O)/grupa międzyoddziałowa (GMO) lub grupa międzyklasowa (GMK), np. klasa I O, klasa II GMO, klasy I-III GMK	Forma organizacyjna nauki; należy wpisać symbol (1), (2) lub (3)	Liczba dzieci/uczniów objętych nauczaniem	klasa III/GMO	1	3	klasa V-VII/GMK	1	4	klasa II-III/GMK	1	3	kl. I-III LO	3	42	klasy I-III GMK	1	14	klasy IV-V GMK	1	13	Klasy VI-VII GMK	1	9	Oddział 5 O	1	7	międzyklasowy	1	5	klasa II GMK	1	3	klasy I-VI GMK	1	6	klasy II-III GKM	1	5
Oddział (O)/grupa międzyoddziałowa (GMO) lub grupa międzyklasowa (GMK), np. klasa I O, klasa II GMO, klasy I-III GMK	Forma organizacyjna nauki; należy wpisać symbol (1), (2) lub (3)	Liczba dzieci/uczniów objętych nauczaniem																																						
klasa III/GMO	1	3																																						
klasa V-VII/GMK	1	4																																						
klasa II-III/GMK	1	3																																						
kl. I-III LO	3	42																																						
klasy I-III GMK	1	14																																						
klasy IV-V GMK	1	13																																						
Klasy VI-VII GMK	1	9																																						
Oddział 5 O	1	7																																						
międzyklasowy	1	5																																						
klasa II GMK	1	3																																						
klasy I-VI GMK	1	6																																						
klasy II-III GKM	1	5																																						
19 - 20	<p>W szkole prowadzona jest nauka własnej historii i kultury.</p> <p>TAK - 4 NIE - 1</p> <p>Wyjaśnienia dyrektora: – Realizacja odbywa się w ramach przydzielonych godzin.</p>																																							
21	<p>W szkolnym planie nauczania na rok szkolny 2017/2018 umieszczono naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa?</p> <p>TAK - 1 NIE - 4</p>																																							
22	<p>Wyjaśnienia dyrektora na temat nieumieszczenia w szkolnym planie nauczania na rok szkolny 2017/2018 nauki geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tematyka dotycząca geografii państwa realizowana jest podczas zajęć języka oraz własnej historii i kultury. – Nie wprowadzono w roku szkolnym 2017/2018 z uwagi na bardzo dużą liczbę godzin dodatkowych i duże obciążenie uczniów zajęciami. – Nauka ww. przedmiotu odbywa się w ramach przydzielonych 3 godzin, jak wynika z zapisów w dzienniku zajęć. – Realizacja odbywa się w ramach przydzielonych godzin. 																																							

23	<p>Roczne oceny klasyfikacyjne z nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego są umieszczone w arkuszach ocen uczniów, zgodnie z odpowiednio § 14 RDPN-2017 lub § 15 RDPN-2014.</p> <p>TAK – 5 NIE – 0</p>
24	<p>Nauka języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego jest umieszczona w dziennikach zajęć przedszkola, w których wpisane są dzieci uczęszczające na tę naukę, zgodnie z § 2 RDPN-2017</p> <p>TAK – 2 NIE – 0</p>
25	<p>Nauka języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego jest umieszczona w dziennikach lekcyjnych, w których wpisani są uczniowie uczęszczający na tę naukę, zgodnie z § 8 RDPN2017 lub § 10 RDPN-2014.</p> <p>TAK – 5 NIE – 0</p>
<p>Spostrzeżenia wizytatora:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nauka języka odbywa się w grupach międzyszkolnych - w szkole są trzy grupy (3-4 osobowe) - dwoje dzieci jest uczniami szkoły. Dwie grupy obejmują dzieci na poziomie szkoły podstawowej, jedna grupa obejmuje dzieci z oddziałów gimnazjalnych. Wnioski w sprawie nauki języka mniejszości narodowej składane są w szkołach macierzystych - do szkoły dostarczana jest lista osób z organu prowadzącego. – W szkole funkcjonuje system składania wniosków przez rodziców o objęcie dziecka nauką języka mniejszości narodowej. Regulamin wnioskowy określa terminy i formy informowania rodziców o sposobie organizacji pracy w tym zakresie oraz możliwościach korzystania z innych form wsparcia. 	

Wykaz kontrolowanych jednostek systemu oświaty:

Lp.	Gmina	Miejscowość	Jednostka/język	Zalecenia
1	Szczecin	Szczecin	Przedszkole nr 30 - język niemiecki	NIE
2	Stargard	Stargard	Oddział Przedszkolny w SP nr 5 - język ukraiński	NIE
3	Ińsko	Ińsko	Szkoła Podstawowa - język ukraiński	NIE

4	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Szkoła Podstawowa nr 9 - język ukraiński	TAK
5	Bobolice	Drzewiany	Szkoła Podstawowa - język niemiecki	NIE
6	Biały Bór	Biały Bór	Liceum Ogólnokształcące - język ukraiński	TAK
7	Wałcz	Wałcz	Szkoła Podstawowa nr 2 - język ukraiński	TAK

Informacja o wydanych zaleceniach

Liczba przedszkoli/szkół - dyrektorom, którym wydano zalecenia: 3

Liczba wydanych zaleceń: 3

Treść zalecenia i podstawa prawna:

- Zaleca się zorganizowanie pracy szkoły zgodnie z art. 2 i 19 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823) – [wydano w 2 szkołach](#);
- Zaleca się przekazanie rodzicom dzieci objętych w roku szkolnym 2017/2018 nauczaniem języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego informacji, o których mowa § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. poz. 1627) - [wydano w 1 szkole](#).